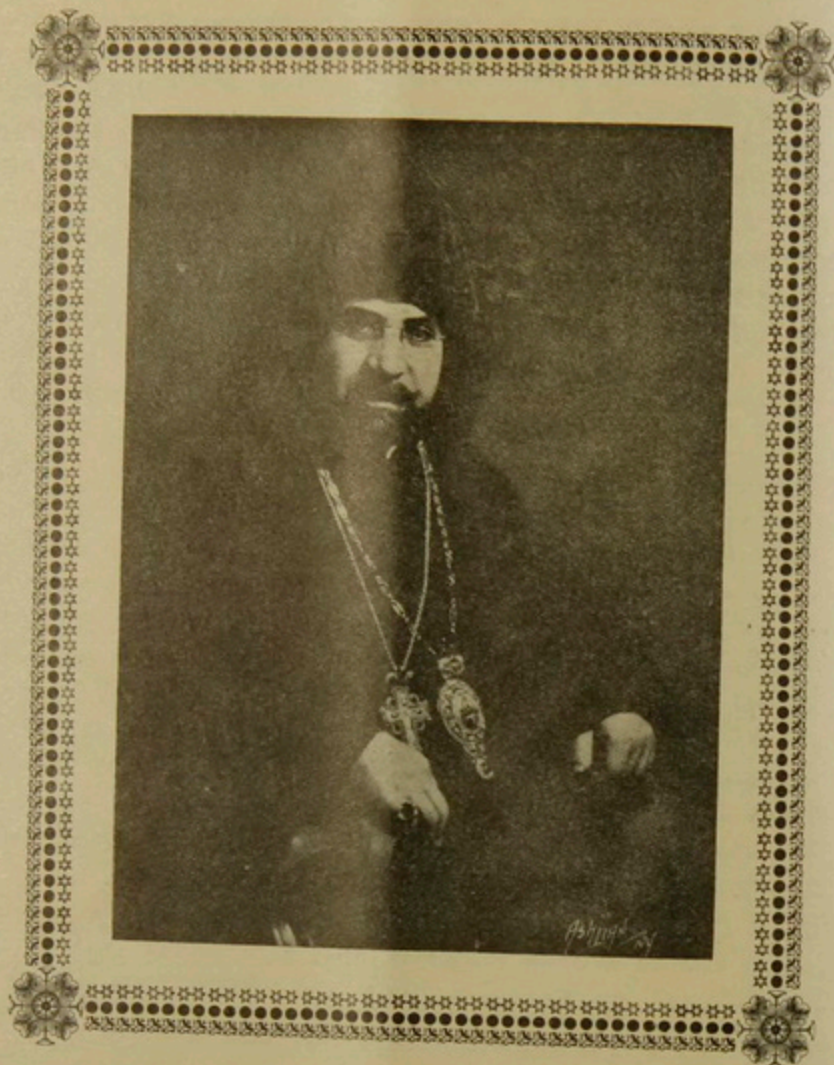

ՔԱՀԱՆԱՅՈՒԹԵԱՆ 25ԱՄԵԱՅ ՅՈՒԲԵԼԵԱՆ ՏԻՐԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՆԵՐՍՈՅԵԱՆԻ

Ամերիկայի Թեմին Հայ Եկեղեցւոյ Թեմական Խորհուրդը գեղեցիկ մտածումով մը Յորելինական Տարի նշանակած էր 1954 տարեշրջանը, իր Թեմին մէջ հանդիսաւորելու Գեր. Տ. Տիրան Ս. Արքեպս. Ներսոյեանի, նախկին Առաջնորդ Ամերիկայի Հայոց, կուսակրօն քահանայութեան քսանհինգամեակը։ Ուրախ ենք հոս յայտնել կարենալու թէ Ամերիկայի Թեմի զլխաւոր կեդրոններուն մէջ ամենուրեք սիրով ու յարգանքով տեղի ունեցան յորելինական այս հանդիսութիւնները, իբրեւ յարգանքի ու գնահատման տուրք՝ հօտին կողմէ իր Սրբազան Առաջնորդին բերուած։

Այս սրտազին առիթով, Ամերիկահայութեան Հափ և աւելին ուրախ է նոյնպէս Ս. Յակոբեանց Միաբանութիւնը, վասնզի յարգանքի և զնահատութեան առարկայ եղող Գեր. Տ. Տիրան Սրբազանը մին է իր արժանաւոր և տաղանդաշատ Միաբաններէն և եղբայրներէն, որուն տարիներու ծառայութիւնը Ս. Աթոռէն ներս, իբրև ժառ. Վարժարանի և Ընծայարանի ուսուցիչ և ապա տեսուչ, ինչպէս նաև իբրև լաւագոյն զործակից Թորգոմ Պատրիարքին և ազդեցիկ Միաբան Ս. Աթոռոյ, վեր պէտք է նկատել ամէն զնահատանքէ։

Սիրելի և Սրբազան Յորեւեարը ծնած է Այնթապ, 1904 Օգոստոս 23ին, իր երկրորդական կրթութիւնը ստացած է Երուսաղէմի ժառանգաւորաց Վարժարանին մէջ։ Սարկաւազ ձեռնադրուած է 1926 Հոկտեմբեր 3ին։ 1928 Յուլիս 22ին կը ձեռնադրուի կուսակրօն քահանայ, ձեռամբ Երանաշնորհ Եղիշէ Գուրեան Պատրիարքի, վերապաշտուելով Տիրան Արեւայ, Պատրիարքարանի կարգադրութեամբ, Տիրան Արեւան Անգլիա կը մեկնի, իր օծակից ընկերոջը՝ Նորայր Արեւայ Պողարեանի հետ և երկու տարի կը հետևի բարձրագոյն ուսման։

1930ին, Երուսաղէմ դառնալով, ժառանգ. Վարժարանի և Ընծայարանի մէջ կը դասաւանդէ Գրաբարի, Աստուածաբանութեան, Եկեղեցական Պատմութեան և Ս. Գրոց Մեկնութեան դասեր, նոյն առնչքով զանազան վարչական պաշտօններ Ս. Աթոռէն ներս։

1932ին, Տիրան Վարդապետ կը նշանակուի Տեսուչ Ս. Աթոռոյ ժառանգ. Վարժարանին և Ընծայարանին, և շնորհիւ իր կազմակերպչական ու մտաւոր կարողութիւններուն և Թորգոմ Պատրիարքի կրթանուէր ջանքերուն, Վարժարանը կը վերածուի կրթական իրական վառարանի մը։ Թորգոմ Պատրիարքի հրաւերով երկու տարիներ յետոյ Երուսաղէմ կուգան և ուսուցչական մարմին մաս կը կազմեն Շահան Պէրպէրեան ու հանգուցեալ Յակոբ Ոշական, մին յայտնի իմաստասէր և միւսը բազմատաղանդ զրադէտ։ Կը կազմակերպուին Շաբաթ երեկոյեան լսարանական հաւաքոյթներ, ժողովրդային հանդէսներ, զրական և իմացական մրցանքներ, ու այս կերպով ժառ. Վարժարանն ու Ընծայարանը կը բոլորէ ուշագրաւ ու բացառիկ շրջան մը, վերածուելով օրինակելի կրթարանի մը։ Բոլոր այս իրադրոժումներուն իրական ոգին և մղիչ ոյժը Գալոցի Տեսուչ Տիրան Վարդապետն էր։

Իբրև ուսուցիչ եղած է միշտ պրպտող և խորաթափանց, առաջնորդելով ուսանողին միտքը սովորական և դասազրքային զիտելիքներէն անդին, նիւթին միջուկին և մտքին բերուելիք բարիքին։ Դասերը իրեն համար առիթներ էին խորանալու գէպի բովանդակը և ըսելու անհրաժեշտը, մղելով աշակերտը դէպի ընդարձակ դաշտը իմացական հետաքրքրութեանց։

Իբրև քարոզիչ, անիկա պատգամախօսն էր Աւետարանի ճշմարտութեանց, բրիտանէական լոյսով վերլուծելու հարցերը և առաջնորդելու հաւատացեալները Քրիստոսի Սիրոյն։ Համոզման ջերմութիւնը և քարոզելու պարզ բայց հարցերը հիմնական վերլուծման ենթարկելու իր կերպը, հաւատացեալ հոգիներուն մէջ կը բանային մէկ կողմէն հոգևոր միութեան քաղաքներ և միւս կողմէն լուսաւոր ուղիներ դէպի յաւիտենական ճշմարտութիւններ։

1938ին, Թորգոմ Պատրիարքի կարգադրութեամբ կը մեկնի Փարիզ, վաւելու Փոխանորդ - Տեսչի պաշտօնը՝ Վառձապուհ Արքեպս. Քիպարեանի տեղ,

անոր հիւանդութեան պատճառաւ: Յետոյ Լոնտոնի Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ Խնամակալութեան խնդրանքին վրայ ու հաւանութեամբը երուսաղէմի Պատրիարքութեան, Տիրան Վարդապետ կը ստանձնէ սոյն եկեղեցւոյ հովուութիւնը, մինչև 1944: Երբ 1943ին Ամերիկայի Առաջնորդ Գեր. Տ. Գարեգին Արքեպս. Յովսէփեանցը կ'ընտրուի գահակալ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան, Հիւսիսային Ամերիկայի Թեմին Պատգամաւորական Ժողովը Տիրան Վարդապետը կ'ընտրէ իրեն Առաջնորդ:

1945ին իր Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի ընտրութեան մասնակցելու առիթով Եպիսկոպոս կ'օծուի և կը վերադառնայ իր Թեմը ու կը լծուի անոր կազմակերպչական զործին և հոգևոր շինութեան: Իր ջանքերուն շնորհիւ կը կազմակերպուին նոր ծուխեր, կը գնուին և կը կառուցուին եկեղեցական շէնքեր ու սրահներ: Երիտասարդաց կազմակերպութիւններն ու Դպրաց դասերը կ'ընթանան նոր ուղղութեամբ, ունենալով իրենց յատուկ կանոնադրութիւններ և զործունէութեան հաստատ ուղեգիծ: Կը կանոնաւորուին նոյնպէս հոգևորականներու տարեկան համագումարները, այս կերպով ամբողջ Թեմական զործերը կը ստանան որոշ նկարագիր և ուղղութիւն: Տիրան Սրբազանի ջանքերով զործնական հունի մէջ կը մտնէ նոյնպէս Մայր եկեղեցւոյ և Մշակութային Տան կառուցման ծրագիրը, սկսած արդէն իր նախորդներուն օրով: Շնորհիւ իր կազմակերպչական տաղանդին և յոգնիլ չզիտցող ջանքերուն՝ Ամերիկայի Թեմը կը վերածուէր այսպէս զործօն մեքենայի մը, և որուն զլխաւոր մղիչն ու յանձնաձիշը կը դառնար Տիրան Սրբազանը:

Իբրև մաքի մարդ և զրոյ, երուսաղէմի մէջ վարած է տարի մը «Սիոն» Պաշտօնաթերթին խմբագրութիւնը: Փառիզի մէջ 1938-39, առանձինն խմբագրած է «Մեր Տունը» հովուական ամսաթերթիկը: Ամերիկայի մէջ պատասխանատուն և վերահսկիչն է եղած «Հայաստանեայց եկեղեցի» Պաշտօնաթերթին, ինչպէս նաև Արմէնիոն Կարսիոնի: Հրատարակած է առանձին հատորներով չորս արժէքաւոր զործեր. 1.— Պատարագամասոյց Հայաստանեայց Առաքելական Ուղղափառ եկեղեցւոյ, 2.— Վարդապետական Դիրքը Հայաստանեայց եկեղեցւոյ, 3.— Կարգ նաւակասեաց եկեղեցւոյ, 4.— Քրիստոնէական Մօտեցում մը Համայնավարութեան:

Տիրան Սրբազանը տեսիլք ունեցող հոգևորականն է: Ուսուցչական ասպարէզէն, վարչական, հովուական պաշտօններէն մինչև Թեմական առաջնորդի վերահսկողութիւնը, անիկա եղած է ամենուրեք ծրագրող ու կազմակերպող միտք մը և յուսահատիլ չզիտցող կամք մը: Իր մաքի և հոգեկան շնորհներու լրումին մէջ, անիկա մեր օրերու եկեղեցականութեան լաւագոյն ոյժն է որ զիտէ իր շուրջը բարիքներ սփռել, ջուրը զինիի փոխելու նորիմաց հրաշքով:

